

Programové vyhlásenie VIII. zjazdu OZŽ

Turbulentné prostredie u nás aj vo svete prináša do života ľudí veľkú mieru neistoty umocnenú nerovnomerným prerozdeľovaním bohatstva. Bežné domácnosti trpia poklesom príjmov a priepasť medzi bohatými a chudobnými je najväčšia za posledných tridsať rokov.

Európsky sociálny model je stále viac a viac spochybňovaný a jeho jednotlivé kontúry sa strácajú v pozadí iných procesov, ako je migrácia, globalizácia, honba za ziskom, koncentrácia a centralizácia bohatstva. Ak budeme silní a získame dostatočnú podporu našich členov, získame vplyv a môžeme veci meniť k lepšiemu. Preto musia byť programové ciele či tézy a myšlienky zamerané na ľudí, ktorých zastupujeme.

Najväčšou výzvou odborov u nás aj vo svete je obhájiť svoje miesto silného sociálneho partnera a garanta, posilniť vlastnú atraktivitu a opodstatnenosť, zvýšiť participáciu pracujúcich v odboroch a osloviť najmä nové generácie ľudí vyrastajúce s modernými technológiami. Okrem zvyšovania vlastnej atraktivity musia odbory zaujať jasné stanovisko, ako fungovať v nových svetových, ale aj domácich podmienkach, ako zabezpečiť ochranu najslabších a zabezpečiť tým zlepšenie života pre všetkých.

Odborové združenie železničiarov pre nasledujúce štyri roky prijalo nasledujúce tézy, ktoré bude v novom programovom období presadzovať, naplňovať, obhajovať a chrániť.

OZŽ prijíma na roky 2017 – 2020 nasledovné tézy:

1. Smerovanie OZŽ, vnútro odborová činnosť, organizačná výstavba
2. Kolektívne vyjednávanie, zamestnanosť a mzdy
3. Ochrana zdravia pri práci, sociálna starostlivosť, pracovné prostredie
4. Pracovné právo a legislatíva
5. Vzdelávanie a informačný systém OZŽ
6. Šport a využitie voľného času
7. Medzinárodná činnosť

Smerovanie OZŽ, vnútroodborová činnosť, organizačná výstavba

- Trvalý pokles úrovne členskej základne je nevyhnutné zastaviť. Potrebujeme silnú členskú základňu pre realizáciu našich ambícií, pre efektívny sociálny dialóg, preto je posilňovanie odborovej organizovanosti pre OZŽ životne dôležité.
- Prispôbiť organizačnú štruktúru OZŽ organizačnému usporiadaniu zamestnávateľských organizácií tak, aby v súlade so Stanovami OZŽ, na všetkých úrovniach, kde zamestnávateľ rozhoduje o potrebách, záujmoch a sociálnych istotách zamestnancov bolo toto rozhodovanie kvalifikovane ovplyvňované príslušným odborovým orgánom.
- Iniciovať a podporovať proces integrácie ZO OZŽ do väčších celkov. Vytvárať tak podmienky k profesionalizácii a väčšej autority odborových funkcionárov pôsobiacich v týchto novovzniknutých subjektoch.
- V nadväznosti na schválené zmeny Stanov OZŽ a prijatého uznesenia VIII. zjazdu OZŽ týkajúcich sa postavenia, vzájomných vzťahov, úloh a právomocí orgánov OZŽ vydať nový Organizačný poriadok OZŽ.

- Pokračovať v aktivitách, ktorých výsledkom je zastavenie poklesu členskej základne. Je potrebné sa zamerať na mladú generáciu, nových zamestnancov. U nových zamestnávateľských subjektov v doprave hľadať spôsob ako tam založiť ZO OZŽ. Podľa potreby vytvárať pracovné skupiny na splnenie týchto cieľov.
- Úzko spolupracovať s odborovými zväzmi združenými v Asociácii odborových zväzov dopravy, pôšt a telekomunikácií SR i s ostatnými odborovými zväzmi združenými v KOZ SR pri riešení spoločných problémov na úrovni rezortu a národného hospodárstva.
- Za rozhodujúci a prioritný nástroj k presadzovaniu záujmov členov OZŽ a ostatných železničiarov považovať sociálny dialóg na úrovni RSD, rezortnej a odvetvovej tripartity, so zamestnávateľskými zväzmi i jednotlivými zamestnávateľmi.
- Aktívne vstupovať do rokovaní s politickými stranami, poslancami klubmi a výbormi NR SR pri presadzovaní požiadaviek a záujmov členov OZŽ. Trvalú pozornosť venovať spolupráci s ústrednými orgánmi štátnej správy, vyššími územnými celkami a ostatnými orgánmi územnej štátnej správy a samosprávy.

Kolektívne zmluvy a kolektívne vyjednávanie

- Kolektívne vyjednávanie, uzatváranie a kontrolu plnenia podnikových kolektívnych zmlúv považovať za najúčinnější nástroj na uspokojovanie potrieb a presadzovanie požiadaviek zamestnancov. Všetky odborové orgány a organizácie OZŽ budú dôsledne využívať svoje právomoci vyplývajúce zo Zákona č. 2 o Kolektívnom vyjednávaní a dôsledne plniť úlohy prijaté na úrovni riadiacich orgánov OZŽ k zabezpečeniu prijímania, realizácie a kontroly plnenia kolektívnych zmlúv.
- Príslušný odborový orgán navrhne, prerokuje a schváli zloženie tímov kolektívnych vyjednávačov. Predstavenstvo GR OZŽ poskytne určité formy pomoci v procese kolektívneho vyjednávania.
- Vzdelávanie kolektívnych vyjednávačov poverených kolektívnym vyjednávaním k uzatvoreniu i kontrole plnenia podnikových kolektívnych zmlúv prednostne a obsahovo orientovať na problémy, miezd a zamestnanosti a sociálnej spravodlivosti.
- Výrazne zvýšiť náročnosť kontroly plnenia podnikových kolektívnych zmlúv na všetkých úrovniach organizačnej štruktúry OZŽ a dôrazne trvať na prijímaní nápravných opatrení a požadovať od zamestnávateľov vyvodzovať dôsledky zo zavineného neplnenia úloh vyplývajúcich z podnikových kolektívnych zmlúv voči zodpovedným zamestnancom.

Zamestnanosť

- OZŽ bude podporovať vytváranie väčšieho množstva kvalitných pracovných miest a požadovať prijímanie efektívnych nástrojov rastu zamestnanosti.
- Ochranu pracovných príležitostí a ochranu železničiarov pred stratou zamestnania považovať v nasledujúcom období za absolútnu prioritu v činnosti všetkých orgánov OZŽ.
- Nepripustiť určovanie potreby počtu zamestnancov inými ako exaktnými metódami. Všetky indexové metódy považovať za ohrozovanie bezpečnosti železničnej dopravy.
- Aktívne sa podieľať na príprave opatrení na zachovanie zamestnanosti v železničnej doprave v spolupráci so všetkými zamestnávateľskými organizáciami.
- Na úrovni zamestnávateľských organizácií a príslušných odborových orgánov pravidelne hodnotiť vývoj zamestnanosti a účinnosť prijatých opatrení na zachovanie zamestnanosti v železničnej doprave. Obdobný postup zabezpečiť i na úrovni odvetvovej tripartity v súčinnosti s MDV SR.

- OZŽ bude v rozsahu svojich kompetencií intenzívne dohliadať nad stavom pracovných podmienok tak, aby boli eliminované vplyvy nebezpečných a škodlivých faktorov pracovného procesu a pracovného prostredia.
- Osobitnú pozornosť venovať k zachovaniu pracovnoprávnych podmienok zamestnancov v organizačných štruktúrach zamestnávateľských organizácií, kde bude dochádzať k reštrukturalizácii a organizačným zmenám.

Mzdy

- OZŽ bude požadovať rast miezd s dôrazom na jej sociálny rozmer, a to na takej úrovni, aby zabezpečovala dôstojnú životnú úroveň zamestnancov.
- Všetky odborové orgány a organizácie OZŽ budú venovať mimoriadnu pozornosť otázkam odmeňovania a vývoju miezd.
- Sledovať a vyhodnocovať rast nominálnych a reálnych miezd v zamestnávateľských organizáciách v nadväznosti na vývoj inflácie a spotrebiteľských cien. Získané údaje využívať najmä ako podklady ku kolektívnemu vyjednávaní.
- Cez zástupcov zamestnancov v správnych a dozorných orgánoch podnikoch uplatňovať právomoci odborového orgánu v procese rozpisu plánu miezd a plánu zamestnanosti v podnikoch a ich organizačných zložkách.
- Podnikové výbory a odborové orgány na úrovni podnikov a ich organizačných zložiek budú pravidelne v dohodnutých termínoch hodnotiť vývoj miezd za uplynulé obdobie. Zároveň dohodnú opatrenia na riešenie prípadného nepriaznivého vývoja a informujú o prijatých záveroch svojich členov.
- Uplatňovať svoje pripomienky, podieľať sa na príprave zásadných zmien v odmeňovaní a zabezpečiť reprezentatívne zastúpenie zamestnancov v odborných komisiách vytvorených na úrovni zamestnávateľských organizácií k riešeniu mzdových problémov.

Ochrana zdravia pri práci, sociálna starostlivosť, pracovné prostredie

- OZŽ bude spolupracovať v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci s orgánmi Inšpektorátov práce s cieľom neustále zlepšovať pracovné podmienky zamestnancov.
- Presadzovať u zamestnávateľov dôsledné dodržiavanie platnej legislatívy o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci za účelom vytvárania vhodných pracovných podmienok, bezpečnej a zdravie nepoškodzujúcej práce, vylúčenia alebo zníženia počtu pracovných úrazov, chorôb z povolania a iných poškodení zdravia súvisiacich s výkonom povolania.
- Vykonávať kontrolnú činnosť v zmysle platných oprávnení so zameraním na dodržiavanie predpisov BOZP, za účelom zlepšovania pracovného prostredia a pracovných podmienok. Využívať pri tom spoluprácu s orgánmi štátneho dozoru, orgánmi hygienickej služby, pracovnej zdravotnej služby a zamestnancami príslušných organizácií poverených kontrolnou činnosťou.
- Naďalej venovať pozornosť pracoviskám so zvýšeným ohrozením zdravia. Vyžadovať zlepšovanie pracovných podmienok a prijímanie technických a organizačných opatrení na zlepšenie úrovne ochrany zdravia zamestnancov pri práci.
- Trvale venovať pozornosť k poskytovaniu OOPP zamestnancom. Dôrazne vyžadovať skvalitnenie celého procesu objednávania, zabezpečovania a distribúcie a zabezpečenia potrebného sortimentu v požadovanej kvalite.
- V spolupráci so ZV ZO OZŽ dôraznejšie uplatňovať právomoci odborov v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, predovšetkým pri odstraňovaní zistených nedostatkov na pracoviskách v oblasti bezpečnosti a hygieny práce.
- Zúčastňovať sa na príprave a spracovaní vnútroorganizačných predpisov a smerníc a presadzovať riešenia námetov, pripomienok a stanovísk zamestnancov k oblasti BOZP.

- Poskytovať metodickú a odbornú pomoc funkcionárom OZŽ a zástupcom zamestnancov pre oblasť BOZP, s cieľom skvalitniť a zefektívniť ich činnosť.
- Iniciovať vo všetkých zamestnávateľských organizáciách aktualizáciu, respektíve prijatie nových sociálnych programov, zodpovedajúcich súčasným potrebám a podmienkam prevádzky v železničnej doprave.
- Dôsledne využívať všetky formy odborárskeho vplyvu na ochranu záujmov svojich členov v zdravotnom poistení a dôchodkovom zabezpečení.
- Presadzovať, aby súčasné zdravotníctvo a jeho zariadenia naďalej slúžili ochrane zdravia a posudzovaniu spôsobilosti zamestnancov na prácu v železničnej doprave. V tejto súvislosti nepripustiť riešenia, ktoré by zhoršovali úroveň bezpečnosti železničnej dopravy, alebo by nezodpovedali smerniciam EÚ. Riešenie mzdových a pracovnoprávných podmienok zamestnancov v železničnom zdravotníctve považovať za neoddeliteľnú súčasť garancie kvality zdravotníckych služieb poskytovaných zamestnancom v železničnej doprave.

Pracovné právo a legislatíva

- V súlade s Poriadkom právnej pomoci OZŽ poskytovať komplexnú právnu pomoc pre členov a orgány OZŽ. Raz ročne vyhodnocovať jej účinnosť a dosiahnuté výsledky na rokovaní Predstavenstva OZŽ.
- Aktívne sa podieľať na tvorbe a pripomienkovaní pracovnoprávných a iných právnych noriem rezortu MDR SR, KOZ SR alebo priamo prostredníctvom poslaneckých klubov a politických strán.
- Na všetkých úrovniach štruktúry OZŽ dôslednejšie využívať právo kontroly nad dodržiavaním pracovnoprávných predpisov.
- V rozsiahlych alebo opakujúcich sa prípadoch porušovania pracovnoprávných predpisov poskytovať pracovnoprávne poradenstvo až na úrovni základných organizácií.
- Skúsenosti z riešenia pracovnoprávných problémov zverejňovať vo všetkých informačných médiách. Vo Zvestiach v rubrike právnej pomoci zverejňovať informácie o právoplatných rozhodnutiach a zmenách, ktoré v príslušnom období vstúpili do platnosti.

Vzdelávanie a informačný systém OZŽ

- Zväzový časopis Zvesti a webovú stránku OZŽ považovať za základný prvok informácií smerom k základným organizáciám. Obsah priebežne aktualizovať podľa potrieb členskej základne.
- Udržiavať organizačne a personálne regionálne pracoviská OZŽ ako komunikačné, metodické a servisné centrá zodpovedné za aktuálnosť obojstranných informačných tokov medzi ZO OZŽ a riadiacimi orgánmi OZŽ.
- Organizovať pravidelné školenia pre členov volených orgánov v ZO OZŽ.
- Organizovať podľa potreby aktívny obsahovo a termínovo viazané na ukončené kolektívne vyjednávanie, aby ZO OZŽ mohli byť informované o dohodnutom obsahu kolektívnych zmlúv.

Šport a využitie voľného času

- Ako doplnkové neziskové služby naďalej organizovať a podporovať rekreácie, športové a kultúrne aktivity.
- Každoročne organizovať regionálne a celoštátne športové hry železničiarov, ktoré plnia zároveň funkciu kvalifikácie na športové súťaže USIC.

- Športové súťaže v rámci USIC považovať za reprezentáciu Odborového združenia železničiarov, ale i zamestnávateľských organizácií.
- Na podporu rozvoja amatérskeho športu, regenerácie pracovných síl a aktívneho využívania voľného času vo väčšej miere využívať sociálny fond.

Medzinárodná činnosť

- Rozvíjať spoluprácu s medzinárodnými odborovými organizáciami, najmä v rámci ETF. Prehľbovať spoluprácu najmä s odborovými organizáciami na železnici v rámci krajín V4 a Ruskom.
- V súlade s podpísanou dohodou koordinovať a spoločne presadzovať záujmy železničiarov krajín V4 na pôde ETF a v rámci európskeho sociálneho dialógu.
- Nadväzovať kontakty a spoluprácu s odborovými organizáciami železničných dopravcov, ktorí budú v podmienkach liberalizovaného dopravného trhu vstupovať na železničnú sieť SR.
- Nadštandardné medzinárodné vzťahy i naďalej udržiavať s Odborovým združením železničiarů ČR.
- Naďalej i v nasledujúcom období aktívne pôsobiť v riadiacich štruktúrach USIC.